

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ АУРИ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

У статті розглядаються питання щодо основного змісту і завдань з патріотичного виховання, матеріали з досвіду роботи.

Ключові слова: патріотизм, патріотичне виховання, національна самосвідомість.

На сучасному етапі вища освіта зорієнтована на розвиток професійної компетентності майбутніх фахівців. Саме тому у педагогічному коледжі велика увага приділяється створення умов щодо організації навчання і виховання студентів.

Важливою рисою навчально-виховного процесу є формування духовної аури випускників, які будуть впливати на розвиток і виховання сучасних молодших школярів.

«Гуманітарна аура нації – потужно емануючий комплекс наук, що охоплюють всі сфери суспільного життя, включно з освітою, літературою, мистецтвом, - в їхній інтегральній причетності до світової культури і, звичайно ж, у своєму неповторно національному варіанті» [2].

Становлення української державності, побудова громадянського суспільства, інтеграція України у світове та європейське співробітництво передбачають орієнтацію на Людину, її духовну культуру і визначають основні напрямки виховної роботи з молоддю та модернізації навчально-виховного процесу [1].

Головною домінантою сучасної виховної системи є формування почуття національної самосвідомості та патріотизму підростаючого покоління.

«Патріотичне виховання – це сфера духовного життя, яка проникає в усе, що пізнає, робить, до чого прагне, що любить і ненавидить людина, яка формується.» [3].

Патріотизм (від гр. *patriotes* – Батьківщина) – любов до своєї Батьківщини, відданість своєму народу, гордість за свій народ, прагнення захистити його надбання, продовжити примноження його загальнолюдських і національних морально-духовних цінностей. Як зазначив В.О. Сухомлинський, патріотизм як діяльна спрямованість свідомості, волі, почуттів діалектично пов'язаний з освіченістю, етичною, естетичною й емоційною культурою, світоглядною стійкістю, творчою працею. Виховання патріотичної свідомості, почуттів і переконань неможливо відокремити від складного цілісного процесу формування особистості.

Виділяються такі різновидності патріотизму:

Етнічний патріотизм, що ґрунтується на почутті власної причетності до свого народу, на любові до рідної культури, до власної історії тощо. Цей патріотизм започатковується природою як відчуття родовидових ознак народу, що є вродженими. Ці ознаки розвиваються повноцінно, якщо дитина виростає у національно свідомій і національно-орієнтованій сім'ї, навчається в українській школі.

Територіальний патріотизм – ґрунтується на любові до того місця на землі, до місцевості, ландшафту, клімату тощо, де людина народилася. На думку Г. Вашенка, є всі підстави вважати, що любов до рідного краю, в першу чергу, заснована на ранніх дитячих переживаннях, захопленнях. Для людини, як, зрештою, і для деяких інших живих істот, рідним стає все те, що вона сприймає найперше, найрідніше.

Державницький патріотизм. Якщо остаточною метою нації є побудова власної держави – її самовизначення, то головною метою виховання є розвиток у наших дітях державницького світогляду і державного почуття – того вищого патріотизму, який ґрунтується на державній ідеології й пов'язується з поняттям громадянськості. Різні люди і різні народності на нашій землі йдуть до цього патріотизму різними дорогами, але приходять до спільного. В ідеалі – до нього повинні вести й етнічний та територіальний чинники, хоча етнічний патріотизм має тут значення вирішальне.

- Проблема громадянина-патріота давня, як світ. Вона постала перед людством тоді, коли виникла перша держава. Патріотичне виховання створює певні передумови громадянської поведінки. Однак це лише передумови.
- Любов до Вітчизни починається з любові до своєї Малої Батьківщини – місця, де людина народилася.
- До основних завдань патріотичного виховання належать:
- формування любові до рідного краю (причетності до рідного дому сім'ї, школи, міста);
- формування духовно-моральних взаємин;
- формування любові до культурного спадку свого народу (знайомство з українською літературою, українським фольклором, з літературою рідного краю);
- виховання любові, поваги до своїх національних особливостей;
- почуття власної гідності як представників свого народу;
- толерантне ставлення до представників інших національностей, до ровесників, батьків, сусідів, інших людей.

Для реалізації завдань існують різні шляхи. В умовах навчально-виховного процесу у педагогічному коледжі це можливо через організацію аудиторної і позааудиторної роботи зі студентами на заняттях з дитячої літератури:

- ознайомлення з творчістю письменників-патріотів класичної дитячої літератури (Леся Українка, І. Франко, О. Пчілка);
- ознайомлення з творчістю письменників дитячої літератури місцевого краю (Л. Левченко, Г. Каменна, З. Грієва, Г. Бідняк);
- розробка методичних проєктів про письменників-патріотів (Т. Шевченко, В. Симоненко);
- проведення інтегрованих занять з фахових дисциплін (дитяча література, культурологія).

Впровадження таких форм роботи буде впливати на формування почуття патріотизму і національної самосвідомості, розвивати духовний та гуманістичний світогляд майбутніх педагогічних фахівців.

Бібліографічні посилання

1. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Наказ МОНУ від 16.06.2015 р. № 641..
2. Сухомлинський В.В. Сухомлинський В.О. Вибрані твори : в 5-ти т. / В.О.Сухомлинський. – К.: Радянська школа, 1977. – Т. 3 : Народження громадянина.
3. Усатенко Т.Т. Інтеграція змісту освіти та навчання //Українська мова та література в школі. - 1990. - № 11. - С.49-52.